

RUDOLF STEINERHØYSKOLEN, 30 SPENNENDE ÅR, 1981 – 2011

Hvordan begynte det?

Da Antroposofisk Pedagogisk Seminar startet i 1981, var oppgaven å utdanne lærere til det stadig voksende antall steinerskoler i Norge og Norden. I 1983 ga Utdanningsdepartementet aksept for at den 2-årige utdanningen skulle kvalifisere for undervisning i steinerskoler, og at studentene skulle få samme økonomiske rettigheter som andre høyskolestudenter. Institusjonen ble godkjent under Privathøyskoleloven, og det offisielle navnet ble i 1984 endret til Rudolf Steinerhøyskolen (til daglig omtalt som Steinerhøyskolen).

I steinerbarnehagene oppsto også behov for utdannede pedagoger, og det førte til etablering av utdanning for førskolelærere i 1990. Mange av studentene som søkte seg til Steinerhøyskolen, hadde en offentlig utdanning fra før, og de trengte en steinerpedagogisk fordypning. Høy grad av praksisnærhet var et ideal, og undervisningen ble gitt av mange erfarne steinerskolelærere og førskolepedagoger. Oddvar Granly og David Brierley gjorde en gedigen innsats, som ledere og ikke minst som dyktige lærere.

I den siste tiårsperioden har Steinerhøyskolen tatt skrittet inn i det norske universitets- og høyskolesystemet med de krav og rettigheter som følger med. Les mer om dette nedenfor.

Vekst og utfordringer siden 2000

2000: Femårig deltids førskolelærerutdanning

2002: Treårig lærer- og førskolelærerutdanning godkjent som Bachelorgrad.

2005: Master i steinerpedagogikk, Action Research og Social/Environmental Education

2005: Studieår i billedkunsthøgskolen med hel- og halvårsmoduler.

2008: Institutt for steinerpedagogikk ble innlemmet i Steinerhøyskolen. Kursvirksomheten ble videreført som etter- og videreutdanning.

2009: Kvalitetssystemet for Steinerhøyskolen akkreditert av NOKUT.

2009-2010: Førskolelærerutdanning evaluert av NOKUT.

2010: 3 videreutdanningstilbud bestående av deler av bachelorprogrammene

- Steinerpedagogikk for førskolelærere, 60 studiepoeng
- Språk og matematikk 1.-4. trinn, 30 studiepoeng
- Realfag 7.-10. trinn, 30 studiepoeng

2011: Bachelorgrad i sosialpedagogikk ble akkreditert av NOKUT. Studiet vil kvalifisere for sosialfaglig arbeid i steinerskolene og sosialterapeutiske virksomheter. Oppstart høsten 2012.

Forskning og utviklingsarbeid

Det stilles høye krav til universiteter og høyskoler om å drive internasjonalt samarbeid, forsknings- og utviklingsarbeid som en del av virksomheten. Erfaringene viser at det er vanskelig å få gjennomslag for forskningssøknader i konkurranse med universiteter og større pedagogiske forskningsmiljøer. I denne situasjonen tok Steinerhøyskolen et initiativ overfor sine nærmeste samarbeidspartnere.

Takket være et sjeldent godt forhold til steinerskolene, barnehagene, foreldrene, forbundene, samt de øvrige steinerhøyskolene i Norden, har det blitt mulig å finansiere en begynnende forskning.

NORENSE er navnet på dette nettverket og forskningsprogrammet som deltagerne har blitt enige om å støtte, det står for Nordic Research Network for Steiner Education: <http://norensenet.net>.

Internasjonalt samarbeid

Samtidig har Steinerhøyskolen systematisk bygget opp allianser og forsterket fagmiljøet gjennom gjensidige avtaler med andre steinerpedagogiske institusjoner i det internasjonale feltet.

Vi nevner noen av samarbeidsavtalene som er inngått i 2010:

- Steinerhøyskolen signerte samarbeidsavtale med Alanus Hochschule om utveksling av fagpersonell. Alanus ønsket også å tilby en tyskspråklig variant av Steinerhøyskolens masterstudium. Juridisk-økonomiske rammer ble ferdigstilt i juni 2010, og det første kullet av den såkalte "Oslo-master" startet opp ved Alanus i oktober samme år. <http://www.alanus.edu/>
- RoSE: Internasjonalt forskningstidsskrift opprettet som et samarbeidsprosjekt mellom Steinerhøyskolen og Alanus Hochschule. Forskningsleder Bo Dahlin og Axel Völler-Mancini er ansvarlige for engelsk-tysk utgave <http://www.rosejournal.com>.
- Freie Hochschule Stuttgart: Samarbeidsavtale om utveksling knyttet til lærerutdanning, <http://www.freie-hochschule-stuttgart.de/>
- Avtale med Sloka Waldorf Initiative Group, Hyderabad, om samarbeid og faglig kvalitetssikring av steinerpedagogisk lærerutdanning i India samt avtale om praksisplass for lærerstudenter fra Steinerhøyskolen.

Endringer i høyere utdanning åpner nye muligheter

I 2003 ble begrepet bachelorgrad innført som betegnelse for den første syklusen i høyere utdanning på universitetsnivå. Dette var et resultat av Bologna-prosessen, initiert av EU. Bachelorgraden er beregnet til tre års fulltidsstudier og gir da 180 studiepoeng. Den danner grunnlaget for Mastergrad, andre syklus, som utgjør to års fulltidsstudier og 120 studiepoeng. Doktorgraden, tredje syklus, er den høyeste akademiske graden som kan oppnås i de fleste land. På mange måter kan denne overgangen sies å ha ført til en utvisking av forskjellene mellom profesjonsutdanningene og universitetene. For Steinerhøyskolens studenter betyr dette at enkelte universitetsstudier på mastergrads nivå er åpne for dem som har fullført sin bachelorgrad i steinerpedagogikk.

Det koster og smaker

Det sto et bevisst valg bak Steinerhøyskolens beslutning om å søke godkjenning for en bachelorgrad i steinerpedagogikk/førskolepedagogikk. Dette ville føre til endringer som for eksempel sterkere trykk på akademiske ferdigheter, mer forskningsbasert undervisning og en utvikling mot et utenfrablakk på egen praksis og tradisjon. Fra å vurdere og videreutvikle kvalitet og måloppnåelse internt og sammen med høyskolens oppdragsgivere – steinerskoler og steinerbarnehager – ble det nå nødvendig å tilfredsstille Departementets og siden NOKUTs allmenne krav til høyere utdanning.

Hvordan ville det være mulig å skape begeistring blant studentene for steinerpedagogikkens egenart, beholde en sterk nærhet til praksis, verdsette og videreformidle steinerpedagogisk erfaring og samtidig dyrke det mer distanserte og forskende blikket på det hele?

Det ble viktigere enn noensinne å ta vare på det beste i de utdanningene som allerede var skapt, men samtidig var det på tide å sette steinerpedagogikken inn i en større teoretisk/filosofisk sammenheng og formulere den i et språk som kommuniserer nå. For tiden er den steinerpedagogiske lærerutdanningen inne i en ny utviklingsfase som vil kulminere med en akkrediteringssøknad i løpet 2012. Det blir ikke mindre viktig å finne gode løsninger på hvordan kunstfag, kunstfaglige arbeidsmåter og praksis skal begrunnes og gis en sterk posisjon i studieplaner og i selve søknaden til NOKUT.

Steinerhøyskolens utvikling har vært en reise fra å være del av en motkultur i et normativt samfunn til å kunne ta sin rettmessige plass som kulturbærer i et pluralistisk og multikulturelt samfunn. Det er i tilfelle ingen liten, eller lett oppgave. Det krever at man tåler å bli gransket, at man ønsker meningsbryting og kritikk, og at man bevarer en åpen og forskende holdning til steinerpedagogikkens intensjoner og verdier.

Steinerpedagogikken bygger på et antroposofisk menneskesyn. Rudolf Steinerhøyskolen ser det som sin hovedoppgave å videreutvikle steinerpedagogiske ideer, metoder og praksiserfaringer samt å se disse i lys av kunnskap fra andre teoretiske, vitenskapelige og erfaringsbaserte kilder. Vi er forvisset om at denne oppgaven er viktig for oppdragsgiverne og

for samfunnet i sin helhet. Derfor arbeider vi målrettet med å opprettholde god kvalitet i de etablerte studiene og med stor tillit satser vi på at den nye bachelorutdanningen i sosialpedagogikk og utvidet lærerutdanning skal bli nye og viktige milepæler!

Steinerhøyskolen i 2021

Det har vært en rivende utvikling fra 1981 til 2011, og vi har god grunn til å tro at Steinerhøyskolen vil fortsette å være i vekst.

Målet er at Steinerhøyskolen skal bli en naturlig autoritet innenfor det pedagogiske fagmiljøet, og at det blir et utstrakt samarbeid mellom Rudolf Steinerhøyskolen og andre pedagogiske studiesteder. Steinerpedagogiske perspektiver og verdier bør være representert i enhver debatt om skole og oppvekst.

MED ØNSKE OM EN FRUKTBAR UTVIKLING I ÅRENE SOM KOMMER!

Oslo, september 2011

Gerd Eva Valøen (rektor)

Dagny Ringheim (administrativ leder)